

ընդհանուր մէջ Հ. Եղիա Էնտագեան (որ կը գրէր 1776-ին), Հ. Ղ. Ինճիճեան (1795-9), Հ. Գ. Աւետիգեան (1787-92), Հ. Մ. Զախչախեան (1783-89), Հ. Իգնատիոս Փափագեան (1817-20), Հ. Ա. Բագրատունի (1812-17), Հ. Միք. Զէմպէրէկճեան (1830-37), Հ. Եփրեմ Սեթեան (1817-22), Հ. Կարապետ Եսայեան, Հ. Եղիա Թումանեան (1802-1805), Հ. Սահակ Պրոնեան, Հ. Ա. Զէլալեան (1826), Հ. Ա. Պէշիքթաշեան (1826), Հ. Գէորգ Հիւրմիւզեան (1825), Հ. Մ. Բժշկեան և Հ. Պետրոս Միսասեան (1829-1860) և այլք. (էջ 186):

Իսկապէս Հ. Պետր. Միսասեան առաջիններէն էր որ Ս. Ղազարու շուրջ դարու մը ծնունդ և զարգումը թատրոնը կը փոխադրէր ազգին ծոցը, որպէս կրթական և ազգային մեծ ազդակ, յանձին Մ. Պէշիքթաշեանի եւ տպագրած «Խոսքով Մեծն»-ով:

Խօսքերնիս աւարտելէ առաջ ըսենք որ Միսիթարեան թատրոնը անօրինակօրէն բեղուն եղած է. ունինք շուրջ 300 կտոր, որոնցմէ քսան հատ արդէն տպուած են՝ առանձին կամ «Բազմավէպ»-ի մէջ: Ազգային՝ կրօնական ու քաղաքական դէպքեր ու դէմքեր, ինչպէս Տրդատ, Խոսրով, Վահան Մամիկոնեան, Ս. Ղազարեան, Արա Բագրատունի, Հայկ Դիւզազն, Երուսաղէմ Բ., Գնէյի մահը, Ներսէս Պարբե, Ս. Յոսիկ, Արշակ Բ. (Անյուշ բերդին մէջ), Սուրեն, Վասակ մատենի, Աթաբեկ, Տիգրան, Արտաշէս եւն.:

Միջազգային ընտիր նմոյշներ՝ Որատիոսեանց և Կոստանտինոսեանց մենամարտը, Բժիշկ Բոնի (Մուլիէրի), Երեսակայական հիւանդ, Հոնգուդոս և Թեմիստոկիս (Երկուքն ալ Մեթասթազիոյի), Սառաղ և Բրուտոս (Երկուքն ալ Ալֆիերիի), Անկիթաղ, Խիպոս, Արիստոքեմ (Մոնթի), Միհրդատ, Պոլիստոս եւն.:

Զանց կ'ընենք յիշել դեռ երկար շարք մը ընտիր նիւթերու:

1807-էն կը սկսի կատակերգութիւնը աշխարհարար և երբեմն Պոլսոյ ռամիկ բարբառով, եւ մեծ զարկ կը ստանայ Սոմալի ձեռքով: Մեծ համբաւ թողած են Ընչարաղ խազնէ Սառաֆ, Առաւ հրեայ, Համի Թըլըքչի, Խեյոթ Դաշիր, Աղուաշ Բուստեղձը, Հրիտակատար և հնախոյզ, եւն.:

Պէտք է մոռնալ, ինչպէս կը շեշտէ Հ. Բ. Սարգիսեան ալ, թէ Պէշիքթաշեանի, Հէքիմեանի, Խորէն Նաւապի, Դուրեանի, Թերզեանի, Եսայեանի, Սէտէֆճեանի, Մ. Աղաթեգեանի, Վանանդեանի, Ս. Մինասեանի բոլոր գործերը Միսիթարեան թատերադրութեան հետեւողութեամբ են ամբողջովին: Եւ Ռուսահայ թատերագիրներն ալ կարինեանց, Բարիսուղարեանց, Սունդուկեանց, Պոռեանց, Աղայեանց և դեռ ուրիշներ՝ ստացած են ներշնչման կայծ մը Միսիթարեան թատրոնէն և ապա ուրոյն ձեւով և արուեստով զարգացուցած:

Կը թողունք որ վերջին խօսքն ըսէ Հ. Բ. Սարգիսեան, որ ինքնին արդէն ամփոփ պատասխան մ'է առ Պ. Իրազեկ.

«Ամփոփել ուզելով մինչեւ այստեղ ըրած հետազոտութիւններու արդիւնքը՝ կարող ենք եզրակացնել, թէ ինչպէս ռուսահայոց և տաճկահայ թատրոնը՝ Միսիթարեանց աշակերտներու, այսպէս և սոքա՝ իրենց վարժապետներուն պարտական են, որոնք 86 տարիներ յառաջ կանխեցին զամէնքը, և ամէն կերպ թատերական խաղերով կրթել շանացին նոր սերունդը: Հետեւաբար՝ ինչպէս գրական ամէն ճիւղերու այսպէս նաեւ թատերական ներկայացումներու սկիզբ տուողներն, կրնայ ըսուիլ իրաւամբ, թէ Միսիթարեանց եղած են: Եւ եթէ այդ խաղերն շատերը թէպէտեւ հրատարակելու դիմամբ յօրինուած չեն, այլ իբրեւ ընտանեկան անմեղ զբօսանքի համար պատրաստուած նախափորձեր, սակայն և այնպէս թէ՛ բանաստեղծական ստեղծագործութեամբ և թէ՛ գեղեցկաճաշակ տեսարաններու կողմէն աւելի վեր են՝ քան անկէ վերջ Պոլսոյ մէջ կամ այլուր տրուած ներկայացումներէն շատերը: Այդ խաղերն, որոնք իրենց տեսակին մէջ ուրոյն մատենագրութիւն մը կը կազմեն, եթէ ամբողջապէս հրատարակուած լինէին ժամանակին՝ անշուշտ աւելի մեծ ծառայութիւն պիտի մատուցանէին ազգային նոր թատերգութեան. այնու մանաւանդ՝ որ անոնցմէ շատերն աշխարհաբար լեզուով գրուած են և ամենուն մատչելի» (էջ 219-20): (Հմտ. 150. «Ռուսահայ գրակ.» 98-105):

Հ. ԵՂԻԱ ՓԵՏԻԿԵԱՆ

Ս. ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍԱԽՈՐԶԻ ՎԱՆՔԻՆ ՄԷՋ (Ի ՆԱՓՈԼԻ)

Ս. ՓԱԹՐԻՑԻԱՅԻ ԱՐԻԻՆԸ ԿԸ ՀԵՂԿԱՆԱՅ

Այս վերնագրին տակ կրկին հրաշքներ կը պատմէր Նէպոլէի «Pi Mattino» (Առաւօտ) օրագիրը՝ 1933ի 21 Հոկտեմբեր թուով:

Որպէս պատմական դէպք ի նպաստ հայ անուան և մանաւանդ որպէս Նախախնամութեան կողմէ ցոյց տրուած գութի նշան մը մեր հայ տառապեալ ցեղին հանդէպ՝ կ'արժէ որ զայն արձանագրենք ի գիտութիւն մեր ընթերցողներուն:

Կանխենք ըսելու թէ հրաշալի դէպքին պատմականութիւնը ամէն կասկածէ դուրս է, քանի որ մենք իսկ ականջալուր եղանք զգածուած նկարագրութեան մեր երկու հայրերուն՝ որ ականատեսներ էին եղած, ինչպէս լրագիրն ալ կը շեշտէր. «ՀՐԱՇԲԸ ԿԱՏԱՐՈՒԵՑԱԻ ԵՐԿՈՒ ԱՆԳԱՄ. ԱՌԱՋԻՆԸ՝ 17ԻՆ (ՀՈԿՏ.) Ի ՆԵՐԿԱՑՈՒԹԵԱՆ ՓՈԽԹԻՆԵԱՆՈՅ (PUTIGNANO) ԱՌԱԳԵՐԵՑԻՆ, ԵՒ ԵՐԿՐՈՐԻԸ՝ 18ԻՆ (ՀՈԿՏ.) ՄԻԹԱՐԵԱՆ ԵՐԿՈՒ ՀԱՅՐԵՐՈՒ ԱՌՋԵԻ»:

Ականատեսներու վկայութիւնը մեզի վաւերացուց օրագրին նկարագրութիւնը. հետեւաբար զայն ամբողջովին կը թարգմանենք հոս:

«Ս. Փաթրիցիայի արինը՝ որ սրուակի մը մէջ կը պահուի հայկազն Ս. Գրիգորի մեծ վանքին մէջ, ուրիշ մասունքներու հետ՝ Խաչեալ մայրապետներէն (Suore Crocifisse), հաւեցաւ:

Հրաշքը որ տեղի ունեցաւ կրկին անգամ քահանայի և Միսիթարեան հայրերու ներկայութեան՝ պատահեցաւ այն ատեն՝ երբ Քոյր Մարգարիտա աղօթք մը ուղղեց այդ մարտիրոս սրբունդին որպէսզի նշան մը տար պաշտպանութեան Հայաստանի զաւակներուն՝ որոնք այսօր կը տառապէին այն վարչաձեւին տակ որ զիրենք հեռացուցած էր եկեղեցիէն: Հաջիւ թէ լուրը տարածուեցաւ՝ դէպքը զարմանքով և ուրախութեամբ լեցուց հաւատացեալները: Ահա թէ ինչպէս պատահեցաւ հրաշալի դէպքերուն առաջինը, նոյնիսկ ականատեսներու նկարագրութեան համեմատ:

Յետ միջօրէի, ամսոյս 17ին — որ անուան տօնն էր հայագիր Ս. Գրիգոր վանքի «Խաչեալ Քոյրեր մշտնջենաւոր երկրպագու»ներու Մայր մեծաւորուն՝ — շատ մը քահանաներ բարեմաղթութեան գնացին բարի, զգոն և անխնայ Քոյր Մարգարիտայի: Յետոյ Փաթրիսեանոյի աւագները ուրիշ քահանայի մը հետ ուզեց տեսնել այն մասունքները որոնք կը պահուին այդ մեծ վանքին մէջ: Եւ դէպ ի հոն ընկերեցին ոչ սակաւ Քոյրեր: Յետ կատարելու արարողական աղօթքները և բանալու պահարանը՝ որուն մէջ կը պահուին մասունքներն և սրուակը Ս. Փաթրիցիայի արինով՝ Թանձրացած, զրեթէ մէկ հարկարողամբ բարձրութեամբ խաւ մը, փոխանորդ Քոյրը փափաց յայտնեց որ Սրբունքն էր պաշտպանութեան ի ցոյց ո'ւ է նշան մը տար: Եւ սկսաւ արտասանել «Հաւատամք»... և ուրիշ աղօթքներ:

Սկիզբը պզտիկ մը տեսնուեցաւ արեւան մակերեսային վրայ, յետոյ երկրորդ պզտիկ մը: Աղօթքները շարունակուեցան մինչ կը յուզուէին երկու քահանաներն և Քոյրերը՝ որոնց աչքերն անթաթ մնացին՝ երբ տեսան որ արինը՝ ամբողջապէս հեղուկ դարձած և կարմրափայլ՝ կը լեցնէր բոլոր սրուակը: Արցունքի փրփուկով և առ Աստուած շնորհակալութեան տաղեր էին որ տեղի ունեցան այդ տեսարանին վրայ:

ՍՐԲԱՋԱՆ ՔԱՀԱՆԱՅԱՊԵՏԸ Ի ՆՊԱՍՏ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

Յաջորդ օրը, առաւօտեան ժամը 9ին, վենետիկ Միսիթարեան երկու հայրերը՝ Հ. Ղազար Տալեան և Հ. Տիմոթէոս Տէր Կիւլեան՝ Ընդհանուր Մատակարար (Ս. Գահին մօտ. Մ. Խ.), յետ պատարագելու հայագիր Ս. Գրիգորի հոյակապ եկեղեցւոյ մէջ՝ նոյն Ս. Պաշտպանին խորանին վրայ, փափաց յայտնեցին որ յարգանք ընեն և համբուրեն անոր նշխարները:

Առաջնորդուած նոյն այն քահանայն որ նախորդ երեկոյ ականատես եղած էր հրաշքին, տարուեցան Մայր Մեծաւորուն մօտ, որուն սրտառուց կոչ մ'ուղղեց Ընդհանուր Գործակալը (Հ. Տիմոթէոս վարդապետ) որ աղօթեն և աղօթել տան առ Ս. Գրիգոր որպէսզի Հայաստան՝ երբեմն երկիր դրախտավայր և բազմաձիւ մայր Մարտիրոսաց, հիմա բաժան բաժան, բզջատուած, կրօնազուրկ, զանալի իր հաւատքին, իր փառքերուն, վերստին գտնելու իր հանգիստը Յիսուսի սրտին մէջ:

Քոյր Մարգարիտա, որուն անհաւատալի կը թուէր այսպիսի գորովագին յուշերով վերապրում մը, պատասխանեց թէ Ս. Քահանայապետը՝ իր շնորհած պատմական երկու ունեկրութեանց ատեն՝ յորս Խաչեալ Քոյրերուն աւանդեց Ս. Գրիգորի սուրբ Տան վարչութիւնը՝ այս բանն հրամայեց. «Աղօթել, շատ աղօթել, աղօթել շարունակ և ուժգին, հաւատքի արցունքով և սիրոյ ժպիտով, և ընդունիլ Աստուծմէ՝ բարեխօսութեամբ Ս. Գրիգորի — որում մասունքներն յամօմուած էին խաչի դուստրներում — որպէսզի Հայաստանի ժողովուրդը այնքան սիրելի իր սրտին որպէս Հայ և Հոյիւ, վերջապէս գտնէր կարգի, ամբողջութեամբ, ամբողջութեամբ ուղիւ և վերստին մուգէր փառաբանութեամբ երգը իր Սուրբ Լուսաւորչիւնը»:

Երկու Միսիթարեաններն երբ լսեցին թէ Ս. Քահանայապետը հայրական այնքան բարեացակամութեամբ կը հետաքրքրուի, կ'աղօթէ և աղօթել կու տայ Հայաստանի համար, շատ գոհ մնացին: Իրենք ալ ուզեցին

համբուրել Նշխարները. և իրենց ընկերացաւ նոյն վա-
նամայրը՝ որ ցոյց տուաւ մեծ համութիւն և բարեպաշ-
տութիւն:

Սկիզբը բացուեցաւ դարանը ուր կը պահուէր Ս.
Փաթըրիցիայի արեւը. և Հայրերուն ընկերացող քահա-
նան՝ որ սրտին մէջ շերտերէն կը պահէր նախորդ օր-
ուան յիշատակը, մաղթեց որ այս անգամ ալ Ս. Փա-
թըրիցիայ՝ իր արեւան հրաշքը կրկնելով՝ յոյսը տար
Հայաստանի այդ բարի զաւակներուն՝ թէ այդ ազգը
պիտի վերածնէր ըրիտոնէութեան մէջ:

ԵՐԿՐՈՐԴ ՀՐԱՇԲԸ

— «Ամէն», պատասխանեց Քոյր Մարգարիտա
ներկայ միւս փոյրերուն հետ, Եւ կրկնեց ուղերձը.
«Ամէն». — Եղբիք:

Վերսկան աղօթքները կենդանի հաւատքով, Քանի
մը բոպէ վերջ արեւը կատարեալապէս հալած էր և կը
լեցնէր սրուակը: Ամէնը կ'արտասուէին... կարծես չէին
հաւատար իրենց աչքերուն:

Երկու Հայրերը ուրախութեան արցունք ունէին աչ-
քերուն մէջ իրենց յղացած յոյսին համար՝ թէ իրենց
Հայաստանը նորէն պիտի ծաղկէր Յիսուսի Քրիստոսի
անունով և իր Գրիգոր Նահատակին: Անոնք չէին յա-
զնար համբուրել, զիտեղէ և կրկին համբուրելէ վար-
դարաններ առին և սրուակներուն դպցուցին:

Հ. Ղ. Տայեան ուզեց շարական մը երգել Ս. Փա-
թըրիցիայի, արեւելեան մեղեդի մը, հառաչներու զոհար
մը, հաւատքի ըրթում մը: Եւ երգը վեր սլացաւ մա-
քուր և սրտայայտ:

Սոյնեցիկ միւս մասունքներուն ալ, և իրենց մեա-
քին առջեւէն — որ խնայեցաւ կ'երկրպագէր երեքսրբեան
Աստուծութեան — տեսան Քրիստոսի օրհնալ անուան
մէջ փառահաղ դարեր: Յետոյ Միւլիթարեան երկու Հայ-
րերուն երեւցան Ս. Գրիգոր Հայկազնի Նշխարները:

Աչքերը չէին յազնար տեսնելէն, ձեռքերը չէին գո-
հանար անոնց հպելէն, և սրտերը կը խանդավառէին
իրենց հաւատքի ցոյցերու երգին մէջ, որոնց իբր պը-
սակ՝ նոյն Հ. Ղ. Տայեան ուզեց երգել շարական մը
ի պատիւ Ս. Գրիգորի՝ որ Լուսաւորէն է Հայաստանի:

Հոս կ'արձանագրենք հին ու նոր տարիէն պատմական քանի մը ուրախ և տխուր դեպքեր.

ՊԱԼԻՈՆԻ ՏՈՒՉՈՒԹԻՒՆ. — Մարտ 13ին (1933) Ն. Ս. Պիոս ԺԱ Քահանայապետ՝ ի յարգանս
տուջութիւնը առ Գերբը. Հոգեւոր Տէր Աւետիս Արքիարեան կաթողիկոս, որպէս պաշտօնական
հաստատութիւն կաթողիկոսական ընտրութեան: Այս առթիւ ուրախ ենք արձանագրելու որ Մարտ
ամսոյն հանդիսապէս պիտի տօնուի Ամեն. Արքիարեան կաթ. Պատրիարքի Քահանայապետի ձեռ-
նադրութեան յիսնամեայ յորեղեանը (1884 - 1934):

ՀԱՅ. ԿԱԹ. ՆՈՐԸՆՏԻՐ ՀՈՎԻԴԵՐ. — Հոկտ. 29ին Ամեն. Արքիարեան կաթողիկոս, Պէյ-
րուի մէջ մեծ շքով ձեռնադրեց Գերպ. Գրիգոր վրդ. Հիւսիսէն՝ արքեպիսկոպոս շալէպի, և
Պարսկեան Ա. վրդ.՝ արքեպիսկոպոս Մարտիրոս, որուն նախկին առաջնորդը Գերպ. Յովն.
Արքեպ. Նիսիսեան փոխադրուեցաւ Եգիպտոսի Հայ կաթողիկէ թեմին հովիւ:

ՋԱՐԵՀ ՊԵՅ ՊԵՆՊԱՐ ընտրուած է Նախագահ Հ. Բ. Ը. Միւլիթեան՝ Գեկտ. 14ին, և իր հա-
րազաւոր Աւարեղ Պէյ՝ փոխ-Նախագահ: Վստահ ենք որ «Հայր հայրենեաց» մեծ հայուն զաւակ-
ները պիտի շարունակեն իրենց հօր ազգօգուտ անմահ գործը նոյն հոգով և անձնուիրութեամբ:

Համագային մեծ սուգին առթիւ կը բերենք մեր խորին ցաւակցութիւնը Ազգին բոլոր մար-
միրներուն՝ Ամերիկահայոց առաջնորդ Ղեկնարկ Արքեպ. ԳՈՒՐԵՆՆԻ եղբարական մահուան համար,
ղաշունահարուած հայ սրբապիղծ ձեռքերէ՝ Նիւ Եորքի Ս. Խաչ եկեղեցին՝ Գեկտ. 24ին:

— Խորին ցաւով կ'արձանագրենք նաեւ՝ Մ. Ռ. վարժարանի Նախկին աշակերտ ԳՐԻԳՈՐ ՍԻ-
ՆԱՊԵՆՆԻ մահը՝ ի փարիզ, Գեկտ. 22ին: Մեր անկեղծ ցաւակցութիւնը իր բոլոր սիրելիներուն:
— Ազգային մեծ կորուստ մ'եղաւ նաեւ մահը՝ Լիբանանի նախկին կառավարիչ ԳՈՒՅՈՒՄՅԱՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ ՓԱՇԱՅԻ, Հոմի մէջ, Օգոստոս 11ին (1933):

ԽՄԲ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԵՑԻՔ

“ԲԱԶՄԱՎԷՊ,”

ՀԱՆԴԵՍԻՆ

ՈՐ ԿԸ ԹԵԽԱԿՈՒՅ ԻՐ ԳՈՅՈՒԹԵԱՆ

92^{րդ} ՏԱՐԻՆ

1843 1934

ՏԱՐԵԿԱՆ ԲԱԺՆԵԳԻՆՆ Է

ԻՏԱԼ. ԼԻՐԻԹ 60 կամ 16 Զ. ՖՐ. ԿԱՆԻԿ

Գլխորդներու, ակումբներու, որբանոցներու և
ազգային բոլոր ընկերակալմ հաստատութեանց
համար պէ՛տ ԳԻՆ:

Ասիկէ զատ ո՛ր և է զեղջի համար հարկ է
կանխապէս յարմարիլ խմբագրութեան հետ:

Թղթակցութիւն, բաժնեգին, յօդուած զրկել ուղղակի
խմբագրութեան հասցէին:

“ԲԱԶՄԱՎԷՊ”-Ի ՇԵՏ ՓՈԽԱՆԱԿՈՒԱԾ ԹԵՐԹԵՐ

1932 - 1933

ԱԶՍՏ ԽՕՍՔ, օրաթերթ, Բ. տարի, M. Louiza,
41, Sofia (Bulgarie).

ԱԶԴԱԿ, երկօրեայ, Զ-Է. տարի, B. P. 587, Bey-
rout (Liban).

ԱԶԴԱՐԱՐ, օրաթերթ, Զ. տարի, Pérchembé
Pazar, No. 16, Istanbul.

ԱԼԻՍ, օրկան Սկը. վերաշ. Միւլիթեան ԺԱ. տարի,
P. O. Box 198, Madison Sq. Sta. New-York.

ԱԼԻԲ, շաբաթաթերթ, Գ. տարի, Avenue Lalé-
zar, Téhéran (Perse).

ԱՅԳԵՍՏԱՆ, Ա. տարի, 1922, Rue Voulis 20 a.
Athènes. (Գաղթած)

ԱՆԱՀԻՏ, երկամեայ, հանդէս մասնաձեռն և ար-
ուեստ, (նոր շրջան) Ե. տարի, 9 Rue Say, Paris
(France).

ԱՊԱԳԱՏ, երկօրեայ, ԺԳ-ԺԴ. տարի, 60 Rue
Provence, 60, Paris (France).

ԱՌՈՂՋ ԿԵԱՆՔ, ամսագիր բժշկական և ատոյ-
նական, Բ. տարի, 31, Rue de Rochefou-
cauld, Paris (9e). (Գաղթած)

ԱՍՊԱՐԷՋ, շաբաթաթերթ, ԻԳ-ԻԴ. տարի, P.
O. Box 855, Fresno, Calif. (U. S. A.).

ԱՐԱՋ, երկօրեայ, Բ. տարի, Str. Pictor Luchian,
14, Bucarest.

ԱՐԱՔՍ, շաբաթաթերթ, Ը. տարի, 5 Rue Mah-
moud Pacha el Falaki, Alexandrie (Egypte).

ԱՐԵԳ, Բ. տարի, Rue des Dominicaines 17,
Marseille. (Գաղթած)

ԱՐԵԻ, օրաթերթ, ԺԸ. տարի, B. P. 1060, Le
Caire (Egypte).

ԱՐԵԻԵԼԷ, օրաթերթ, Գ. տարի, Rue Pasteur
73, Salonique (Grèce).

ԱՐԵԻԵԼԷ, օրաթերթ, Գ. տարի, Galata B. P.
1203, Istanbul (Turquie).

ԱՐԾԻԻ, Բ. տարի, 1933, Փրովան. (Գաղթած),
ԱՐՁԱԳԱՆԳ ՃԵՄԱՐՏՈՒԹԵԱՆ, կրօն-բար-

բոյական և ատոյնական ամսաթերթ, Գ. տարի,
8, Rue de Prague, Paris (12e) (Erance).

ԱՐՁԱՆ, Ա. տարի, (1932) Rue Tchevirmadji
30, Istanbul (Գաղթած)

ԱՐՄԵՆԻԱ, շաբաթաթերթ, Գ. տարի, P. O.
Box 917, Los Angeles, Calif. (Գաղթած).

ԱՐՄԵՆԻԱ շաբաթաթերթ, Գ. տարի, Canning
1087, Buenos Aires (Argentine).

ԱՐՈՒԵՍՏԻ ՖՐՈՆՏՈՒՄ, զրական յաւելուած
«Խորհրդ. Հայաստան»-ի. (Գաղթած)

ԱՐՓԻ, Հայ քննադէպի պարբ. կիսամեայ, Բ.
տարի, 78, Glenville Ave., Allston, Mass. (U. S. A.).

ԱԻԵՏԻՔ, պաշտօնաթերթ Հայ կաթ. Պարբ. Տ. Կ.
Բ. տարի, Patriarcat Arm. Cath. Beyrouth (Liban).

ԲԱՆԲԵՐ, մեծ շրթերթ. Ա. տարի (1933), Ankara
Caddesi, Resid. ef. Khan, Istanbul. (Գաղթած)

ԲԱՆԲԵՐ, հոգեւոր ամսաթերթ, Թ. տարի, 7 Rue
Papère, Marseille.

ԲԱՆԻՈՐ, շաբաթական զաւելուածաթերթ, ԺԴ. տարի,
26th Street New York, N. Y. (Գաղթած).

ԲՈՐՈՒՆ, շաբաթական զաւելուածաթերթ, ԺԴ. տարի,
(ժրոյ. «Վերածնունդ»-ին). Haig Karakache, Téhé-
ran (Perse).

ԳԵՐՄԱՆԻԿ, կառնակայ, Մարաշի հայրենակց.
միութեան, 300, Fourth Avenue, Room 801 New
York (U. S. A.).

ԳՈՅԱՄԱՐՏ, երկօրեայ, Գ. տարի, 29, La Ca-
nebière, Marseille (France).

ԳՐԱԿԱՆ ԱՐՇԱԻ (զր-դեդ. յաւելուած «ՊՐՈ-
ԼԵՏԱՐ»-ի) Tiflis. (Գաղթած)

ԳՐԱԿԱՆ ԳԻՐՔԵՐՈՒՄ, Օրկան Հայ Պեա.
զրոյներու երկան, (Գաղթած)

ԳՐԱԿԱՆ ԹԵՐԹ, Բ. տարի, Պեա. Երևան,
ԳՐՈՂ, Թ. տարի, Dmitrievkaia, 13 Rostov,
(U. R. S. S.).

(Շարունակելի)